

Asignatura: TEXTOS ETNOGRÀFICS I FONTS AUDIOVISUALS PER A L'ESTUDI DE L'ETNOGRAFIA

Codi: 28704

Professor: Sílvia Carrasco Gr.1

Cicle: Segon

Semestre: Primer

Núm. Crèdits: 4'5

Tipus: OB

Horari de classe:

Gr. 1: Dl-Dc 8.30-10.00

Despatx :B9- 121

Telèfon: 93 5813149

E-mail: Silvia.Carrasco@uab.es

DESCRIPCIÓ

Inroducció als temes clau de l'Antropologia Social i Cultural i als processos i productes de la investigació antropològica empírica, les etnografies.

OBJECTIUS

Assolir un coneixement fonamental dels conceptes, temes i metodologies bàsics de l'Antropologia Social i Cultural per mitjà d'etnografies escrites i de produccions audiovisuals.

TEMARI

Primera part: del xoc cultural a l'estudi formal de la variabilitat cultural

1. L'experiència de l'alteritat i la seva representació escrita i visual en diversos tipus de relat
2. Cultura, organització social i experiència intercultural a l'etnografia escrita i al cinema etnogràfic
3. Conceptes i temes bàsics en l'estudi dels subsistemes del sistema cultural en les etnografies clàssiques:
 - 3.1. Regulació de la sexualitat i organització de la procreació
 - 3.2. Tecnologies de subsistència i organització econòmica
 - 3.3. Organització política i mecanismes de control social
 - 3.4. Sistemes de creences, simbolisme i ritual

Segona part: la construcció d'àrees culturals i la comparació transcultural

1. La creació de tipologies culturals i els projectes comparatius a les orientacions teòriques clàssiques
2. De la Mostra Etnogràfica Mundial al desenvolupament del projecte dels Human Relations Area Files: objectius, avantatges i limitacions
3. Els HRAF a la UAB: exemples de treballs exploratoris

Tercera part: noves perspectives teòriques, crítiques i tècniques per l'etnografia actual

1. Les crítiques feminista i postcolonial a l'etnografia clàssica: la descoberta i el sentit de les omissions
2. La descripció densa, el gènere etnogràfic i l'etnografia interpretativa a partir de les obres emblemàtiques de Geertz i Clifford & Marcus
3. Nous temes i entorns per a l'estudi etnogràfic: l'exemple de l'etnografia de les 'comunitats virtuals'
4. La imaginació etnogràfica i la producció etnogràfica actual: darreres reflexions

AVALUACIÓ

Pràctiques d'aula: 30% (cal assistir al 80% de les sessions)

Exàmen final sobre el temari impartit: 30%

Treball sobre tres monografies (dues clàssiques i una actual): 40%

TUTORIA INTEGRADA: Seguiment periòdic dels grups de lectura per monografies

BIBLIOGRAFÍA

Es disposarà de tres llistes de lectures recomanades, una per cada part del temari, i es proporcionarà un llistat per àrees i períodes per tal de fer la selecció de monografies de treball.

Asignatura: TEXTOS ETNOGRÀFICS I FONTS AUDIOVISUALS PER A L'ESTUDI DE L'ETNOGRAFIA

Codi: 28704

Professor: Jordi Grau Gr.2

Cicle: Segon

Semestre: Primer

Núm. Crèdits: 4'5

Tipus: OB

Horari de classe:

Gr. 2 Dl-Dc

18.00-19.30

Despatx :B9- 135

Telèfon: 93 581 3485

E-mail: Jordi.Grau@uab.es

Descripció / objectius:

Analitzar, a través d'una selecció de monografies i de documents audiovisuals, la construcció dels discursos etnogràfics al llarg del darrer segle. Es farà especial èmfasi en els considerats *campus clàssics* de l'Antropologia Social i Cultural, que s'aniran dibuixant a partir de l'examen crític de textos i audiovisuals.

Temari:

- I. L'Antropologia Social i Cultural com a domini teòric.
 - I.1. Introducció.
 - I.2. Aproximació al debat entorn al concepte "Cultura".
 - I.3. Variabilitat i comparació cultural. El valor de l'etnografia.
 - I.4. Aproximació a l'anàlisi de textos etnogràfics (fonts escrites i audiovisuals).
- II. Els 4 grans camps clàssics.
 - II.1. Tecnologies de subsistència.
 - II.2. Organització de la Procreació i Antropologia del Parentiu.
 - II.3. Institucions polítiques.
 - II.4. Sistemes de creences.
- III. Orientacions teòriques. Aproximació a dues formes d'entendre l'anàlisi etnogràfica.
 - III.1. G.P. Murdock i els arxius interculturals.
 - III.2. Geertz i la importància del *text* en l'estudi etnogràfic.
- IV. Propostes analítiques a partir de l'estudi de les fonts documentals.
 - IV.1. Monografia vs audiovisual.
 - IV.2. L'Antropologia Visual: una nova forma d'analitzar documents?

Bibliografia:

- ARDÉVOL, E.; PÉREZ TOLÓN, L. (eds). (1995) *Imagen y Cultura*. Granada: Diputación Provincial de Granada.
- BEATTIE, J. (1978) *Otras culturas*. México: F.C.E.
- GEERTZ, C. (1988) *El antropólogo como autor*. Barcelona: Paidós Studio.

- GONZÁLEZ ECHEVARRÍA, A. (Coord.) (1996) *VIII Simposio Epistemología y método*. Zaragoza: Actas del VII Congreso de Antropología Social.
- GRAU REBOLLO, Jorge (2002) *Antropología Audiovisual*. Bellaterra: Barcelona.
- HEIDER, K. "Hacia una definición del cine etnográfico" en ARDÉVOL, E.; PÉREZ TOLÓN, L. (eds) (1995), pp:75-93.
- LEIRIS, M. (1995). *L'etnòleg davant el colonialisme*. Barcelona: Icària.
- LLOBERA, J.R. (ed.) (1975) *La antropología como ciencia*. Barcelona: Anagrama.
- MACDOUGALL, D. "¿De quién es la historia?", en ARDÉVOL, E.; PÉREZ TOLÓN, L. (eds), pp: 401-422.
- MURDOCK, G.P. "Muestra Etnográfica Mundial". En LLOBERA, J.R. (ed.) (1975) *La antropología como ciencia*. Barcelona: Anagrama, pp: 203-229
- PRELORÁN, J. "Conceptos éticos y estéticos en el cine etnográfico", en ARDÉVOL, E.; PÉREZ TOLÓN, L. (eds). (1995), pp: 123-159.
- ROSSI, I.; O'HIGGINS, E. *Teorías de la cultura y métodos antropológicos*. Barcelona: Anagrama.
- SAN ROMAN, T. (1996) "De la intuición a la contrastación: el trabajo de campo en antropología y en la formación de los nuevos antropólogos", en GONZÁLEZ ECHEVARRÍA, A. (Coord.) 1996, pp:167-178.
- VALDÉS GÁZQUEZ, M. (1996) "Los textos etnográficos como textos disciplinarios", en GONZÁLEZ ECHEVARRÍA, A. (Coord.) (1996) pp: 105-114.

Sistema d'avaluació:

Cada alumne/a haurà d'entregar un treball de curs basat en les lectures obligatòries, addicionals, els visionats realitzats a l'àula i el treball continuat a classe, tot seguint les directrius que es detallen a continuació:

NOTA: Cada alumne/a ha d'entregar el treball el dia i hora corresponents al grup on s'ha matriculat. No s'acceptaran treballs entregats fora de termini.

Guió del treball: L'assaig que cada alumne/a ha de presentar ha d'ajustar-se a les característiques següents

1. *Apartats:* el treball constarà de tres grans nuclis temàtics:

- a) En la primera part l'estudiant ha de respondre, a partir de la lectura de les tres monografies obligatòries (i des de la perspectiva dels autors i autores), les preguntes següents:
 - Actitud/s que revela l'etnògraf/a davant (a) l'objecte d'estudi, (b) els subjectes d'estudi i (c) la disciplina en general.
 - Quins problemes troben a l'hora d'enfrontar-se a les descripcions, interpretacions i/o explicacions de *l'Altre*?
 - Quina utilitat creuen que pot tenir l'etnografia més enllà de l'àmbit estrictament antropològic?
- b) En la segona part, a partir del treball de+l llibre *Antropologia Social y Audiovisuales*, les lectures addicionals que es considerin pertinents i els visionats realitzats a l'àula, raonar les següents qüestions:
 - Avantatges i inconvenients del domini audiovisual com a potencial suport de *documents* etnogràfics.
 - Quin paper poden jugar els productes audiovisuals en la configuració de supòsits, estereotipus, i el coneixement que construïm sobre l'alteritat?

c) En la tercera part, fent servir tot el material a disposició dels estudiants, respondre raonadament les següents qüestions:

- Quines condicions considereu imprescindibles per poder confiar en les observacions d'un investigador?
- Creieu que és possible conèixer, entendre i explicar l'Altre?
- Quines conclusions heu extret respecte a la pràctica etnogràfica com a forma de coneixement?

2. *Format de presentació:*

- El treball serà presentat mecanografiat (màquina o ordinador), amb les planes numerades i ordenades.
- En cas de fer servir ordinador, la mida de font serà 12, i l'interliniat no superarà en cap cas el doble espai.
- Extensió: mínima 10 fulls, màxima: 20 fulls, (incloent bibliografia i filmografia).
- Grapeu o feu una enquadernació senzilla que garanteixi la subjecció dels fulls. Eviteu els *clips* metàl·lics i en cap cas entregueu fulls solts o desfermats.
- Al començament del treball cal posar un índex amb la paginació de tots els apartats i subdivisions del mateix.
- Al final del treball, haurà d'aparèixer la bibliografia i filmografia consultada (citada o referida) al llarg del text.
- El treball pot redactar-se en castellà o català.

3. *Cites i Bibliografia:* Si heu de fer servir cites textuais al llarg del text, recordeu que els extractes seleccionats han d'anar entre cometes, en l'idioma original de la font consultada (si en feu una traducció, indiqueu-ho explícitament), i un cop finalitzada la cita i tancades les cometes, cal posar entre parèntesi el Cognom de l'autor, autora, seguit de l'any de la publicació i la/es plana/es de referència; per exemple:

“Havia provocat la situació típica de l'etnògraf que comença una enquesta i vol obtenir una sèrie d'informacions sobre un tema determinat” (Mallart, 1992: 195).

Aquest mateix format de cita val per referènciar idees, opinions, etc. al llarg del text, o simplement per precisar l'autoria intel·lectual d'una hipòtesi determinada; per exemple: Tal i com indica Valdés (1996: 108)...Cal distingir perfectament al llarg del text què diu l'alumne i què extreu d'un altre autor/a.

A la bibliografia i filmografia han de figurar totes les referències consultades al llarg del treball, especialment les citades o referides explícitament. Podeu fer servir el següent format:

Per articles:

- VALDÉS GÁZQUEZ, M. (1996) “Los textos etnográficos como textos disciplinarios”, en GONZÁLEZ ECHEVARRÍA, A. (Coord.) (1996) pp: 105-114.

Per Llibres:

- GONZÁLEZ ECHEVARRÍA, A. (Coord.) (1996) *VIII Simposio Epistemología y método*. Zaragoza: Actas del VII Congreso de Antropología Social.

Universitat Autònoma de Barcelona

Servei de Biblioteques
Biblioteca d'Humanitats